

TREBA LEPŠIE VYUŽÍVAŤ PATENTOVÚ LITERATÚRU

Chceme iba stručne upozorniť na špeciálny druh informácií, akým je patentová literatúra. Využívanie tohto druhu technicko-ekonomických informácií je v praxi totiž ešte stále nedostatočné, hoci nemôže byť sporné, že tých asi 200 tisíc patentov, ktoré sa ročne na celom svete rôznym vynálezcom udeľujú, je mimoriadne cenným zdrojom pre poznanie súčasného stavu techniky. Také znalosti potom nie len umožnia s veľmi malou námahou a nízkymi nákladmi vyrábať dokonalejšie výrobky, výrobné zariadenia, alebo zlepšiť technologické postupy, ale súčasne zaručujú patentoprávnu nezávadnosť našich výrobkov a tým aj schopnosť konkurencie na zahraničných trhoch.

Informácie o patentoch musia sa vyžadovať aj z hľadiska komplexnosti TEI.

Dlho by trvalo, keby sme mali rozoberať pojem patentu, patentného práva, vynálezu, zlepšovacieho návrhu, ochranných známok a chránených vzorov a písť o rozdieloch v patentovom práve socialistických, resp. ľudovodemokratických štátov a štátov kapitalistických.

Podmienky udelenia patentu sú upravované zákonom, u nás patentným zákonom uverejneným pod č. 34/1957 Zbierky.

Je však dôležité uvedomiť si dôsledky, ktoré môžu vzniknúť, keď sa nerešpektujú platné cudzie patentové práva. Majiteľ patentu môže sa patentnou žalobou domáhať nielen zákazu ďalšieho používania predmetu vynálezu, ale môže od rušiteľa požadovať aj náhradu škody, ktorá mu bola na trhoch spôsobená porušením jeho práv a prípadne žiadať aj zničenie výrobného zariadenia. Patentová závadnosť viedie k poruchám na zahraničných trhoch a niekedy aj k ich strate, čo znamená značné škody pre národné hospodárstvo. Aby sa tomu predišlo, odporúča sa urobiť pred začiatím vývojových a výskumných úloh predbežný patentový príesku.

Takýto prieskum má uľahčiť sústavné spracovávanie patentovej literatúry. Samotné patenty sa zaraďujú do patentových tried, čo je okrem ich zhromažďovania hlavnou úlohou knižnice Úradu pre patenty a vynálezy. Zbierky tejto knižnice v Prahe na Václavskom námestí sú prístupné všetkým pracujúcim, ale najmä vynálezcom, zlepšovateľom, študentom, vedeckým a tvorivým pracovníkom a všetkým inštitúciám a organizáciám. Literatúra a príslušné slovníky sú k dispozícii iba záujemcom v študovnej knižnici.

Sú predpoklady, že postupne s pomocou tejto knižnice aj OSMR v rámci svojej gescie vytvorí čiastkový odborový fond patentovej literatúry. Tým sa umožní komplexný prieskum VTEI pred začatím každej výskumnej úlohy a vypracovanie prieskumových rešerší hlavne z hľadiska novosti patentu.

Najčerstvejšou informáciou o novom vynáleze sú uložené prihlášky vynálezcov, do ktorých môže verejnosť nahliaďať vo verejných čítárňach patentných úradov jednotlivých štátov. Ďalšie údaje možno zísť z publikovaných patentných spisov v rôznych na to určených oficiálnych publikáciách. U nás je to Československý patentný věstník, ktorý vychádza mesačne ako príloha časopisu Vynálezy.

V Bulletine VÚM budeme uverejňovať aj patentové novinky z odboru používania chladu, pokiaľ nám budú zasielané v zmysle dohody s informačným útvarcem pri knižnici Úradu pre patenty a vynálezy v Prahe.

Chladiacé zariadenie v predajni

(Das Kuhlmöbel im Laden)

Uzavrené a otvorené chladné vitríny a chladiacé pulty pre predajne. Spôsob ich chladenia, konštrukcie, izolácie a obloženia. Použitie vsadzovaných aparátov s výparníkmi. Kondenzátory s nútenským obehom vzduchu, chladené vodou (fot. 2, obr. 9). — 1962, Kälte, 15, č. 1, s. 23—30.

Odtápanie výparníkov

(Das Abtauen des Verdampfers)

Odstraňovanie námrazy z výparníkov v chladiarňach, mraziarňach a chladiacich zariadeniach. Odtápanie sa deje sprchovacou vodou a teplým vzduchom. Odtápanie sa môže dítať priamym prívodom tepla k lamelám výparníka a upraviť vypínanie podľa tlaku v oteplnom výparníku. — 1961, Kälte, 14, č. 11, s. 643—644.

Odtápanie výparníkov

(Das Abtauen des Verdampfers)

Uvádzajú sa ďalšie spôsoby odtápania výparníkov, ako napr. výparník so samostatným vykurovacím okruhom, zapojený na výmeník tepla s vykurovacím zdrojom. Prepájanie odtápaného výparníka na spôsob tepelného čerpadla. Systém „Thermobank“, pri ktorom sa používa izolovaný výmeník tepla zapojený sériovo s kondenzátorom (obr. 2). 1962. — Kälte, 15, č. 1, s. 67—68.

Odtápanie výparníkov

(Das Abtauen des Verdampfers)

Odtápanie lamelových výparníkov pomocou vykurovacej tyče, pričom sa vypari časť chladiva, ktorá sa kondenzuje na jeho chladnejších čiastkach. Ďalší spôsob odtápania s prídavným výparníkom, ktorým sa do skondenzovaných párov privádzajú páry z výparníka (obr. 2). — 1961, Kälte, 14, č. 12, s. 703—704.

Bogdanski C. H.

Príspevok k určeniu gradienta špecifickej väčšej redukčnej sily jablka

(Contribution à l'interprétation du gradient de l'étalonnage spécifique du pouvoir réducteur dans la pomme)

O vzťahu medzi utváraním hladiny redukčnej sily v tkanive jablka a sklonom ovocia k fyziologickým poruchám počas skladovania. Keďže vysoká hladina redukčnej sily vzhľadom na prítomnosť kyseliny askorbovej má dôležitú funkciu a je priaznivá pre dobrý stav jablk počas skladovania, zdalo sa byť zaujímavé spresniť rozloženie tejto látky v jablku. Autor uvádzá údaje doteraz neuverejnené. Tieto údaje osvetľujú mechanizmus biologickej syntézy kyseliny askorbovej v rastlinách ako aj úlohu, ktorú tu môže mať zmrzovanie (obr. 3, diagr. 14, tab. 3, lit. 48). — 1961, Rev. gén. Froid, 38, č. 3, s. 263—286.